

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/105/2003

ZAUFIANIE DO POLITYKÓW W CZERWCU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, CZERWIEC 2003

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

- Największym zaufaniem społecznym wciąż obdarzany jest prezydent Aleksander Kwaśniewski (74%). Mimo że obecne oceny prezydenta są niższe niż uzyskiwane jeszcze trzy miesiące temu, pod względem rozmiarów społecznego zaufania nadal zdecydowanie dystansuje on wszystkich pozostałych polityków uwzględnionych w naszym badaniu. Zajmujący kolejne pozycje w tym rankingu Lech i Jarosław Kaczyńscy cieszą się zaufaniem ponad dwóch piątych ankietowanych (odpowiednio: 45% i 43%) i nieco wyprzedzają Jarosława Kalinowskiego (40%), Donalda Tuska oraz Andrzeja Leppera (po 39% deklaracji zaufania). Mniej więcej co trzeci respondent ma zaufanie do Józefa Oleksego (36%), Marka Borowskiego (34%) oraz Danuty Hübner i Włodzimierza Cimoszewicza (po 32%).
- Politykiem najczęściej budzącym nieufność badanych, podobnie jak w dwóch ostatnich miesiącach, jest premier Leszek Miller (57%). Trochę mniej osób (52%) nie ufa Leszkowi Balcerowiczowi. Do ścisłej czołówki polityków najczęściej spotykających się z nieufnością ankietowanych należą jeszcze Grzegorz Kołodko (47%) oraz Andrzej Lepper (42%).
- Okres przedreferendalny, który przyniósł pewne uspokojenie w życiu publicznym i „zamrożenie” konfliktów politycznych, sprzyjał raczej poprawie notowań polityków, choć trudno powiedzieć, by zasadniczo zmienił nastawienie Polaków do klasy politycznej. Po ubiegłomiesięcznym pogorszeniu się ocen na zaufaniu zyskali bracia Jarosław i Lech Kaczyńscy (wzrost zaufania po 5 punktów, spadek nieufności odpowiednio: o 7 i 5 punktów). Poprawiły się także notowania Marka Pola (spadek nieufności o 8 punktów), Krzysztofa Janika (spadek nieufności o 6 punktów) oraz marszałka Senatu Longina Pastusiaka (spadek nieufności o 4 punkty). Jedynym politykiem, obok Aleksandra Kwaśniewskiego, który nieco stracił w ocenie badanych, jest Marek Borowski (spadek zaufania o 3 punkty).
- W czerwcu odnotowaliśmy zahamowanie spadkowego trendu w notowaniach premiera Leszka Millera i minimalną poprawę jego ocen. Zaufaniem darzy go obecnie 26% ankietowanych (wzrost od maja o 3 punkty), jednak ponad dwukrotnie więcej osób deklaruje nieufność (57% - o 2 punkty mniej niż przed miesiącem).

W okresie poprzedzającym nasze badanie¹ życie polityczne w kraju było zdominowane przez kampanię przedreferendalną i wydarzenia związane z referendum akcesyjnym. Gorąca atmosfera polityczna towarzysząca temu nie wpłynęła jednak zasadniczo na nastroje społeczne ani na oceny i wizerunek rządzącego gabinetu, który na kilka dni przed referendum nadal był bardzo niekorzystny. Mimo iż minione tygodnie nie przyniosły zasadniczej zmiany dotychczasowych nastawień do klasy politycznej, niemniej jednak przedreferendalna mobilizacja, a zarazem pewne wyciszenie wewnętrznych problemów oraz częściowe zawieszenie broni w rywalizacji politycznej sprzyjały spadkowi negatywnych emocji i osłabieniu krytycyzmu.

Wśród polityków aktywnych na naszej scenie największym zaufaniem społecznym niezmiennie cieszy się prezydent Aleksander Kwaśniewski. Po wielu miesiącach stabilnych i jednocześnie rekordowo wysokich notowań, w ostatnim okresie oceny prezydenta ulegają pewnym wahaniom. Po odnotowanej w ubiegłym miesiącu poprawie notowań, w czerwcu zaufanie do Aleksandra Kwaśniewskiego ponownie nieco zmalało. Obecnie ufa mu trzy czwarte badanych (74%) nieznacznie mniej (o 3 punkty) niż w maju. Obecny poziom ufności jest też wyraźnie niższy niż trzy miesiące temu - w marcu br. - kiedy to zaufanie do prezydenta deklarowało ponad cztery piąte ankietowanych. Nie zmienia to faktu, że pod względem rozmiarów społecznego zaufania prezydent zdecydowanie dystansuje wszystkich pozostałych przedstawicieli sceny politycznej uwzględnianych w naszych badaniach i w zasadzie pozostaje jedynym politykiem, o którym można powiedzieć, że ma zaufanie większości Polaków.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (157) przeprowadzono w dniach 29 maja - 1 czerwca 2003 roku na liczącej 1260 osób reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 1. Stosunek do polityków w czerwcu 2003

Politycy	Zaufanie		Nieufność		Obojętność	Nieznajomość
	V 2003	zmiana od V do VI 2003	V 2003	zmiana od V do VI 2003		
w procentach						
A. Kwaśniewski	74	-3	12	0	10	0
L. Kaczyński	45	5	22	-5	17	6
J. Kaczyński	43	5	22	-7	18	7
J. Kalinowski	40	-1	25	-2	17	8
A. Lepper	39	0	42	0	13	1
D. Tusk	39	-1	15	-1	17	21
J. Oleksy	36	0	29	-1	21	5
M. Borowski	34	-3	22	2	15	22
W. Cimoszewicz	32	2	32	0	18	8
D. Hübner	32	0	13	-2	12	36
L. Miller	26	3	57	-2	13	1
K. Janik	25	2	17	-6	17	30
D. Waniek	23	0	23	-1	18	28
L. Balcerowicz	22	-2	52	0	13	4
G. Kołodko	22	1	47	-3	15	7
J. Szmajdziński	22	1	15	-1	16	39
A. Zoll	21	-	6	-	13	53
L. Pastusiak	20	0	14	-4	17	40
J. Hausner	19	-2	16	-1	14	42
M. Pol	18	2	28	-8	16	28
W. Frasyniuk	15	-2	17	-1	15	44
R. Giertych	12	-2	30	-1	11	40
M. Łapiński	6	-	40	-	11	34
M. Dyduch	5	1	13	-1	8	68

Pominięto „trudno powiedzieć”

Tabela 2. Zmiany **zaufania** do polityków

Politycy	Wskazania respondentów według terminów badań																	
	2002												2003					
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
	w procentach																	
L. Balcerowicz	20	22	17	21	19	19	24	22	21	21	21	21	22	22	25	22	24	22
M. Borowski	41	44	40	37	37	38	40	35	38	41	42	38	40	42	42	40	37	34
W. Cimoszewicz	29	31	31	31	33	30	28	29	30	33	34	30	34	34	33	31	30	32
M. Dyduch	-	-	2	-	3	-	-	3	4	-	-	-	-	-	-	6	4	5
W. Frasyniuk	-	-	17	15	17	14	14	19	17	14	15	12	14	14	16	19	17	15
R. Giertych	6	-	9	-	8	9	8	13	12	-	13	12	13	14	13	14	14	12
J. Hausner	-	-	-	12	10	11	16	14	14	14	15	14	12	19	20	21	21	19
D. Hübner	-	-	-	13	16	17	17	19	16	22	21	22	27	27	29	28	32	32
K. Janik	22	20	22	29	29	32	26	32	33	30	29	29	29	30	28	25	23	25
J. Kaczyński	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	47	-	-	45	-	48	38	43
L. Kaczyński	54	56	55	57	55	55	54	55	59	54	55	55	55	49	54	-	40	45
J. Kalinowski	46	44	51	52	52	43	51	46	48	51	49	47	48	47	36	38	41	40
G. Kołodko	-	-	-	-	-	-	-	39	35	34	37	23	29	26	25	21	21	22
A. Kwaśniewski	79	82	79	77	79	79	79	78	82	83	81	82	82	82	81	72	77	74
A. Lepper	35	34	41	38	45	38	40	39	39	35	37	37	37	43	41	37	39	39
M. Łapiński	-	10	-	14	15	12	-	-	13	13	-	-	10	-	-	-	-	6
L. Miller	55	56	53	50	53	47	45	45	44	46	47	36	47	42	36	23	23	26
J. Oleksy	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	36	36
L. Pastusiak	16	16	17	20	22	22	18	22	21	22	21	21	20	22	22	21	20	20
M. Pol	28	32	29	28	31	28	26	30	23	23	24	17	22	21	18	18	16	18
J. Szmajdziński	22	22	-	-	21	27	20	23	23	24	24	23	23	20	21	19	21	22
D. Tusk	28	31	28	-	30	33	30	31	29	30	36	36	36	30	36	35	40	39
D. Waniek	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22	23	23
A. Zoll	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	28	23	25	28	-	-	21

Tabela 3. Zmiany **nieufności** do polityków

Politycy	Wskazania respondentów według terminów badań																	
	2002												2003					
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
	w procentach																	
L. Balcerowicz	61	61	67	59	59	62	54	58	56	56	56	55	52	54	50	54	52	52
M. Borowski	18	17	15	17	15	18	17	15	18	15	21	22	20	16	14	18	20	22
W. Cimoszewicz	41	41	40	37	35	36	34	34	35	33	33	34	29	32	30	35	32	32
M. Dyduch	-	-	3	-	5	-	-	5	6	-	-	-	-	-	-	17	14	13
W. Frasyniuk	-	-	18	17	18	18	21	21	19	22	21	19	18	20	17	20	18	17
R. Giertych	15	-	12	-	17	15	14	16	16	-	24	22	23	22	30	33	31	30
J. Hausner	-	-	-	9	9	11	9	17	14	12	13	17	15	15	16	18	17	16
D. Hübner	-	-	-	7	8	9	12	11	10	10	13	10	13	17	12	17	15	13
K. Janik	15	15	12	13	12	12	15	12	14	16	15	16	15	14	18	25	23	17
J. Kaczyński	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21	-	-	20	-	22	29	22
L. Kaczyński	22	22	20	20	22	21	24	22	21	24	21	21	18	19	17	-	27	22
J. Kalinowski	21	25	19	19	18	27	21	20	21	20	21	21	19	24	29	27	27	25
G. Kołodko	-	-	-	-	-	-	-	20	28	30	31	46	35	45	44	48	50	47
A. Kwaśniewski	11	10	11	12	11	10	11	10	9	8	8	9	6	9	10	15	12	12
A. Lepper	46	48	41	45	34	46	44	42	41	45	46	43	45	39	41	44	42	42
A. Łapiński	-	6	-	11	20	19	-	-	15	22	-	-	21	-	-	-	-	40
L. Miller	25	26	27	33	28	31	37	32	36	33	32	42	34	38	42	55	59	57
J. Oleksy	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30	29
L. Pastusiak	16	14	14	12	14	13	16	12	12	13	15	13	11	13	12	16	18	14
M. Pol	19	18	14	14	15	16	20	15	26	29	23	30	25	29	33	36	36	28
J. Szmajdziński	16	16	-	-	14	12	15	12	13	17	14	14	15	16	15	19	16	15
D. Tusk	30	27	27	-	27	23	23	24	25	26	22	21	17	21	17	17	16	15
D. Waniek	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25	24	23
A. Zoll	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	4	7	5	-	-	6

Zajmujący drugie i trzecie miejsce w tym rankingu Lech i Jarosław Kaczyńscy cieszą się zaufaniem wyraźnie mniejszych grup badanych (odpowiednio: 45% i 43%). Zaufanie do prezesa PSL Jarosława Kalinowskiego deklaruje dwie piąte respondentów (40%), prawie tyle samo co do liderów PO i Samoobrony - Donalda Tuska oraz Andrzeja Leppera (po 39% deklaracji zaufania). Mniej więcej co trzeci badany ma zaufanie do Józefa Oleksego (36%), Marka Borowskiego (34%) oraz Danuty Hübner i Włodzimierza Cimoszewicza (po 32% deklaracji zaufania).

Zmiany w społecznym odbiorze polityków, jakie rejestrujemy od ubiegłego miesiąca, choć dotyczą dość wąskiej grupy przedstawicieli sceny politycznej, generalnie mają raczej pozytywny charakter. Jednak poprawa ocen wyraża się najczęściej spadkami nieufności, a tylko w niewielkim zakresie wzrostem zaufania do poszczególnych polityków.

O znaczącym wzroście zaufania można mówić jedynie w przypadku braci Kaczyńskich. Po ubiegłomiesięcznym spadku notowań zaufanie do Jarosława i Lecha Kaczyńskich wzrosło po 5 punktów procentowych, jednocześnie ubyło też osób deklarujących nieufność do obu tych polityków (odpowiednio: o 7 i 5 punktów). Mimo obecnej poprawy, notowania liderów PiS, zwłaszcza zaś Lecha Kaczyńskiego, nadal pozostają wyraźnie niższe od dotychczasowych.

Po trzech miesiącach utrzymywania się relatywnie słabszych ocen poprawiły się notowania Marka Pola. Nie przybyło jednak badanych deklarujących zaufanie do wicepremiera, natomiast wyraźnie (o 8 punktów procentowych) zmalała liczba tych, którzy mu nie ufają. Mniej krytyczne niż w maju są także notowania Krzysztofa Janika. Zaufanie do szefa MSWiA deklaruje nieznacznie więcej osób niż maju (wzrost o 2 punkty - różnica w granicach błędu pomiaru), jednak wyraźnie (o 6 punktów) ubyło osób, które mu nie ufają. Mniejszy (4-punktowy) spadek nieufności rejestrujemy także w stosunku do marszałka Senatu Longina Pastusiaka. Minimalnie (o 3 punkty procentowe) zmalała również nieufność do Grzegorza Kołodki, pełniącego jeszcze wówczas funkcję ministra finansów.

W czerwcu po raz pierwszy od pięciu miesięcy obserwujemy zahamowanie tendencji spadkowej w notowaniach i minimalną poprawę ocen Leszka Millera. Obecnie zaufaniem darzy go 26% ankietowanych (o 3 punkty więcej niż przed miesiącem). Nadal jednak w stosunku do premiera zdecydowanie dominuje nieufność - wyraża ją obecnie 57% ankietowanych - nieznacznie mniej niż w sondażu majowym (różnica 2 punktów).

Jedynym politykiem, oprócz Aleksandra Kwaśniewskiego, który w ciągu tygodni dzielących kolejne pomiary stracił w ocenie badanych, jest Marek Borowski. Podobnie jak w przypadku prezydenta zmiana ta jest jednak bardzo niewielka. Zaufanie do marszałka Sejmu deklaruje obecnie o 3 punkty procentowe mniej badanych niż w maju. Bardzo nieznacznie (o 2 punkty) wzrósł również odsetek nieufności.

W sondażu czerwcowym na naszej liście polityków umieściliśmy nazwisko byłego ministra zdrowia, ale jeszcze prominentnego, a nie byłego działacza SLD, Mariusza Łapińskiego. W stosunku do stycznia br., kiedy to po raz ostatni badaliśmy stosunek do tego polityka, zaufanie do niego spadło z 10% do 6%, blisko dwukrotnie zaś (z 21% do 40%) zwiększyła się grupa badanych, którzy mu nie ufają.

Słabsze od ostatnich (z marca br.) są też obecne notowania rzecznika praw obywatelskich Andrzeja Zolla. Zaufanie do niego deklaruje obecnie 21% ankietowanych - o 7 punktów mniej niż przed trzema miesiącami. Spadkowi liczby deklaracji zaufania nie towarzyszy jednak wzrost nieufności, w dużej części tłumaczy go natomiast wzrost odsetka badanych nierozpoznających Andrzeja Zolla (o 5 punktów).

Politykiem najczęściej budzącym nieufność ankietowanych, podobnie jak w dwóch poprzednich miesiącach, jest premier Leszek Miller (57%). Trochę mniej osób (52%) nie ma zaufania do Leszka Balcerowicza. Do ścisłej czołówki polityków najczęściej spotykających się z nieufnością badanych należą jeszcze Grzegorz Kołodko (47%) oraz Andrzej Lepper (42%).

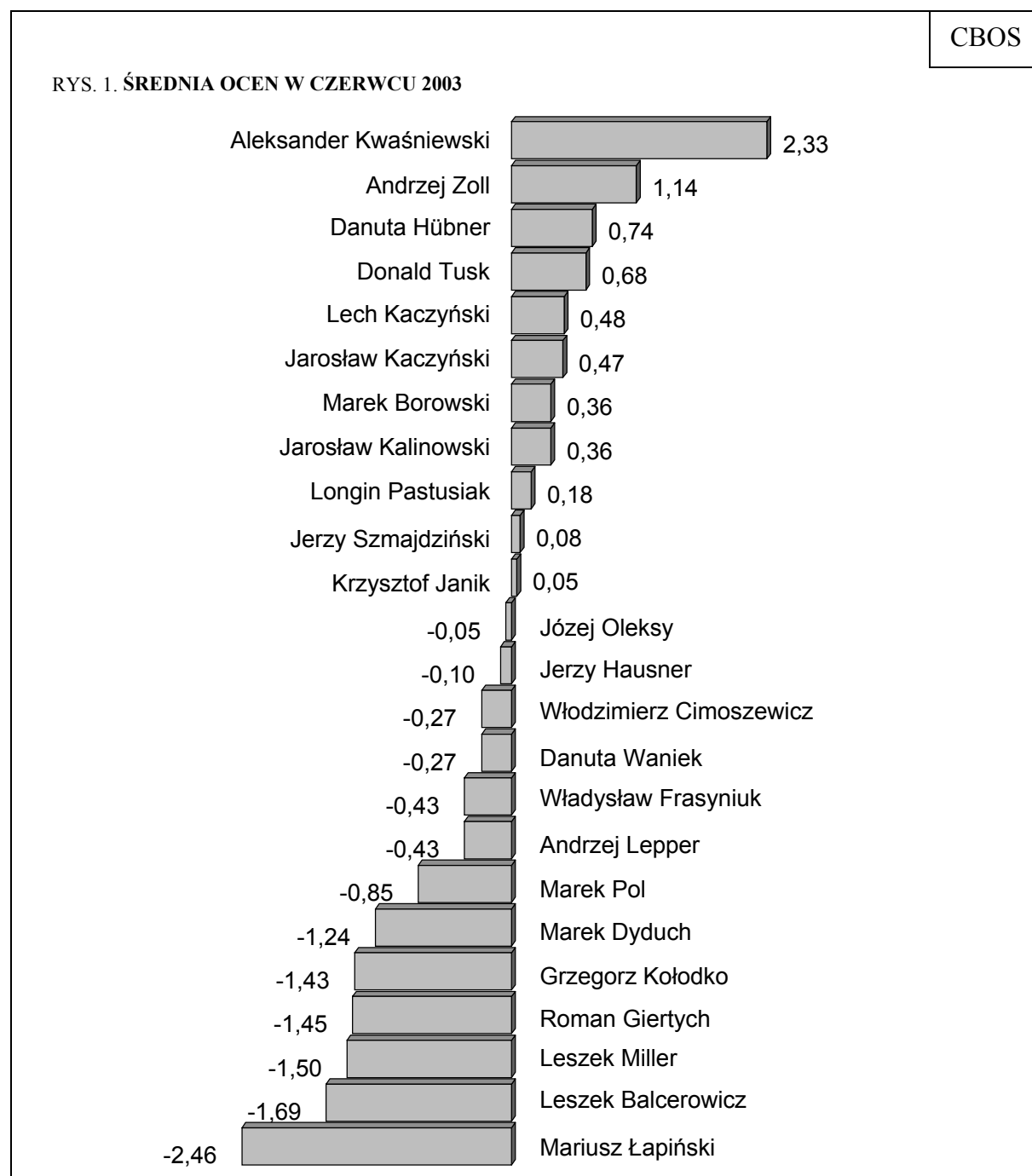
ŚREDNIE OCEN

W naszym sondażu badani oceniają poszczególnych polityków posługując się jedenastopunktową skalą, której skrajne punkty można określić z jednej strony jako głęboką nieufność (-5), z drugiej zaś jako bardzo duże zaufanie (+5). Omawiane wyżej dane informowały o „zasięgu” społecznego zaufania i nieufności. Prezentowane były łączne odsetki badanych wyrażających zaufanie (wskazania punktów od +1 do +5), obojętność (0) lub nieufność (od -1 do -5) do polityków. Dane te odnosiły się do ogółu respondentów. Natomiast średnia ocen jest syntetyczną miarą pozwalającą uchwycić siłę zarówno pozytywnych, jak i negatywnych nastawień do poszczególnych polityków, przy wyeliminowaniu różnic wynikających ze stopnia ich znajomości.

Także analiza średnich ocen potwierdza, że politykiem postrzeganym najbardziej jednoznacznie pozytywnie jest Aleksander Kwaśniewski (2,33). W przełożeniu na liczbę deklaracji zaufania i nieufności oznacza to ponadsześciokrotną przewagę ocen pozytywnych nad negatywnymi. Drugie miejsce w rankingu średnich, z bardzo znaczną jednak stratą do prezydenta, zajmuje rzecznik praw obywatelskich Andrzej Zoll (1,14). Trzecią lokatę pod względem wartości średniej ocen uzyskała w tym miesiącu Danuta Hübner (0,74), wyprzedzając lepiej znanego, lecz jednak nieco bardziej kontrowersyjnie postrzeganego lidera PO Donalda Tuska (0,68). Dopiero na piątym i szóstym miejscu rankingu średnich, z niemal identycznym wynikiem, plasują się bracia Lech i Jarosław Kaczyńscy (0,48 i 0,47) - politycy wyżej lokowani w rankingu zaufania, ale relatywnie często budzący także nieufność badanych. Do polityków, którzy - jak wskazuje wartość średniej (0,36) - postrzegani są wyraźnie pozytywnie (w ich ocenie zaufanie znacznie przeważa nad nieufnością) zaliczają się także Marek Borowski oraz Jarosław Kalinowski.

Spośród przedstawicieli sceny politycznej uwzględnionych w naszym czerwcowym badaniu zdecydowanie najgorzej ocenianym politykiem okazał się Mariusz Łapiński (-2,46). Bilans ocen negatywnych i pozytywnych znacznie lepiej wypada w przypadku Leszka Balcerowicza (1,69), który od wielu lat jest politykiem szczególnie nieprzychylnie odbieranym przez opinię publiczną. Podobnie jak w ubiegłych miesiącach, do ścisłej czołówki

najgorzej ocenianych przedstawicieli sceny politycznej należy również premier Leszek Miller (-1,50). Bardzo niską średnią, świadczącą o zdecydowanej przewadze ocen negatywnych nad pozytywnymi, mają także Roman Giertych (-1,45), Grzegorz Kołodko (-1,43), Marek Dyduch (-1,24) oraz Marek Pol (-0,85). Nieufność wyraźnie przeważa nad zaufaniem również w ocenie takich polityków jak Andrzej Lepper (-0,43) i Władysław Frasyniuk (-0,43).

Porównanie obecnych średnich ocen z uzyskanymi w ubiegłym miesiącu wskazuje, że początek czerwca okazał się raczej korzystny dla polityków. W przypadku zdecydowanej większości spośród nich różnice średnich, choć na ogół minimalne, mają wartość dodatnią. Jedynym politykiem, którego średnia ocen okazała się istotnie niższa od uzyskanej w ubiegłym miesiącu jest Leszek Balcerowicz. I w tym wypadku zmiana ta jest jednak raczej niewielka (spadek wartości średniej o 0,22 punktu).

Tabela 4. Zmiany średniej ocen

Politycy (uszeregowanie według kierunku i wielkości zmian)	Maj 2003	Czerwiec 2003	Różnica
Jarosław Kaczyński	-0,03	0,47	0,50
Krzysztof Janik	-0,35	0,05	0,40
Marek Pol	-1,25	-0,85	0,40
Marek Dyduch	-1,59	-1,24	0,35
Lech Kaczyński	0,13	0,48	0,35
Longin Pastusiak	-0,11	0,18	0,29
Jarosław Kalinowski	0,17	0,36	0,19
Włodzimierz Cimoszewicz	-0,43	-0,27	0,16
Danuta Waniek	-0,42	-0,27	0,15
Danuta Hübner	0,61	0,74	0,13
Roman Giertych	-1,55	-1,45	0,10
Leszek Miller	-1,58	-1,50	0,08
Jerzy Szmajdziński	0,01	0,08	0,07
Józef Oleksy	-0,09	-0,05	0,04
Donald Tusk	0,65	0,68	0,03
Jerzy Hausner	-0,12	-0,10	0,02
Grzegorz Kołodko	-1,44	-1,43	0,01
Aleksander Kwaśniewski	2,37	2,33	-0,04
Andrzej Lepper	-0,37	-0,43	-0,06
Marek Borowski	0,45	0,36	-0,09
Władysław Frasyniuk	-0,34	-0,43	-0,09
Leszek Balcerowicz	-1,47	-1,69	-0,22

Stosunkowo najbardziej zyskał w ocenie badanych Jarosław Kaczyński (wzrost średniej o 0,50 punktu). Odnotowany wyżej spadek liczby deklaracji nieufności w takim

samym stopniu zaważył na całościowych ocenach Marka Pola oraz Krzysztofa Janika (wzrost średnich po 0,40 punktu). Tyle samo w opinii rozpoznających ich osób zyskali Lech Kaczyński oraz Marek Dyduch (po 0,35 punktu). W stosunku do Marka Dyducha, identyfikowanego i ocenianego przez bardzo niewielką grupę badanych minimalne zmiany w poziomie deklaracji zaufania i nieufności - utrzymane w granicach błędu pomiaru - przełożyły się na taki sam wzrost wartości średniej jak relatywnie duże zmiany w liczbie ocen pozytywnych i negatywnych rejestrowane w przypadku niemal powszechnie znanego Lecha Kaczyńskiego. Do polityków, którzy poprawili nieco swój dotychczasowy wizerunek, zaliczają się także Longin Pastusiak (0,29) oraz Jarosław Kalinowski (0,19).

Porównanie wartości średnich z dwóch ostatnich pomiarów świadczy, że niewielkie zmiany w poziomie deklaracji zaufania, jakie odnotowaliśmy w ocenach premiera i prezydenta, praktycznie nie zaważyły na ich wizerunku. Różnice średnich ocen wynoszą odpowiednio: 0,08 i -0,04 punktu.

Okres przedreferendalny, który wniósł do życia publicznego swego rodzaju „zamrożenie” konfliktów politycznych, raczej sprzyjał poprawie notowań polityków, choć trudno powiedzieć, by zasadniczo zmienił nastawienie Polaków do klasy politycznej. W ciągu minionego miesiąca na zaufaniu zyskali bracia Jarosław i Lech Kaczyńscy, poprawiły się także notowania Marka Pola, Krzysztofa Janika oraz marszałka Senatu Longina Pastusiaka. W czerwcu odnotowaliśmy zahamowanie spadkowego trendu w notowaniach premiera Leszka Millera i nieznaczną poprawę jego ocen. Natomiast minimalnie stracili na zaufaniu marszałek Sejmu Marek Borowski oraz Aleksander Kwaśniewski, jednak urzędujący prezydent ciągle pozostaje jedynym politykiem, który ma zaufanie większości Polaków.

Opracowała
Agnieszka CYBULSKA

A N E K S

Tabela 1. Stosunek do Danuty Hübner

	(%)					
	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Trudno powiedzieć	Nieznajomo- ść	Liczba osób
Ogółem	13	12	32	7	36	1250
Płeć						
Mężczyźni	15	14	34	6	31	600
Kobiety	12	10	30	7	41	650
Wiek						
18-24 lat	8	10	25	7	50	190
25-34	15	18	23	4	40	222
35-44	14	14	36	9	27	210
45-54	14	15	37	7	27	258
55-64	19	9	43	8	22	142
65 lat i więcej	11	6	28	5	50	228
Miejsce zamieszkania						
Wieś	10	9	24	7	50	478
Miasto do 20 tys.	12	8	35	11	34	122
20-100 tys.	16	15	32	6	32	266
101-500 tys.	14	13	38	6	28	227
501 tys. i więcej mieszk.	17	20	42	6	16	158
Wykształcenie						
Podstawowe	10	8	19	7	56	373
Zasadnicze zawodowe	16	10	28	8	37	349
Średnie	13	15	41	5	25	403
Wyższe	14	20	51	4	11	124
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	13	17	54	2	13	92
Prac.umysł.niż.szczebła	11	23	44	9	13	93
Pracownicy fiz.- umysł.	12	15	26	6	41	90
Robotnicy wykwalifikowani	17	12	26	8	37	106
Robotnicy niewykwalifik.	25	15	23	6	31	55
Rolnicy	12	12	19	11	47	73
Pracujący na własny rach.	18	15	37	7	22	48
Bierni zawodowo						
Renciści	10	7	31	6	46	145
Emeryci	18	8	33	5	37	248
Uczniowie i studenci	5	9	30	7	49	98
Bezrobotni	13	14	24	6	44	141
Gospodynie domowe i inni	6	10	32	11	41	61
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	14	16	40	6	23	169
spółce właścicieli	16	16	37	3	28	99
prywatnych i państwa	14	17	34	8	28	222
sekt. pryw. poza rolnict.	14	9	18	10	48	80
prywatnym gosp. rolnym						
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	9	9	25	6	51	138
300-399	23	12	28	4	33	110
400-599	17	12	30	7	33	193
600-800	17	14	31	8	29	204
Powyżej 800 zł	10	17	49	4	20	187
Ocena własnych war. mater.						
Złe	15	10	27	5	44	414
Średnie	13	13	31	9	34	558
Dobre	12	14	40	4	30	277
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	17	8	27	14	34	77
Raz w tygodniu	14	12	32	5	37	614
1-2 razy w miesiącu	9	13	32	8	39	173
Kilka razy w roku	14	10	31	9	36	239
W ogóle nie uczestniczy	13	17	31	5	34	145
Poglądy polityczne						
Lewica	14	12	47	5	22	236
Centrum	13	15	33	5	35	390
Prawica	22	12	38	5	22	264
Trudno powiedzieć	7	10	15	11	58	358

Tabela 2. Stosunek do **Jarosława Kaczyńskiego**

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Trudno powiedzieć	Niezna- jomość	Liczba osób
Ogółem	22	18	43	11	7	1250
Płeć						
Mężczyźni	22	18	45	9	6	600
Kobiety	22	17	40	13	8	650
Wiek						
18-24 lat	19	22	38	8	13	190
25-34	24	17	43	12	4	222
35-44	21	19	47	11	2	210
45-54	22	17	50	9	1	258
55-64	23	16	43	14	3	142
65 lat i więcej	21	15	34	14	16	228
Miejsce zamieszkania						
Wieś	20	15	39	15	12	478
Miasto do 20 tys.	21	23	46	6	3	122
20-100 tys.	23	20	44	9	4	266
101-500 tys.	25	18	41	11	4	227
501 tys. i więcej mieszk.	21	16	52	8	2	158
Wykształcenie						
Podstawowe	17	15	35	18	16	373
Zasadnicze zawodowe	25	16	46	9	4	349
Średnie	24	22	43	9	2	403
Wyższe	20	19	54	6	1	124
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	19	22	54	4	1	92
Prac. umysł. niż. szczebla	33	18	39	10	0	93
Pracownicy fiz.- umysł.	15	19	45	14	7	90
Robotnicy wykwalifikowani	21	24	44	8	4	106
Robotnicy niewykwalifik.	34	12	49	4	1	55
Rolnicy	18	16	49	14	4	73
Pracujący na własny rach.	18	22	45	13	2	48
Bierni zawodowo						
Renciści	18	15	40	16	10	145
Emeryci	23	16	38	12	11	248
Uczniowie i studenci	13	27	41	10	9	98
Bezrobotni	23	14	45	8	10	141
Gospodynie domowe i inni	27	11	34	22	6	61
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	22	21	46	11	1	169
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	26	18	52	1	3	99
sekt. pryw. poza rolnict.	22	21	43	10	4	222
prywatnym gosp. rolnym	17	14	48	18	4	80
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	25	11	41	18	5	138
300-399	21	21	42	7	9	110
400-599	25	20	41	9	5	193
600-800	23	21	42	11	3	204
Powyżej 800 zł	22	20	48	7	3	187
Ocena własnych war. mater.						
Złe	24	15	40	15	7	414
Średnie	20	18	43	11	7	558
Dobre	22	21	46	6	6	277
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	21	17	40	15	7	77
Raz w tygodniu	19	18	46	10	6	614
1-2 razy w miesiącu	17	19	41	13	9	173
Kilka razy w roku	26	14	42	11	6	239
W ogóle nie uczestniczy	31	19	31	11	7	145
Poglądy polityczne						
Lewica	33	19	41	5	1	236
Centrum	25	21	44	6	4	390
Prawica	17	13	62	5	3	264
Trudno powiedzieć	14	16	28	25	16	358

Tabela 3. Stosunek do **Lecha Kaczyńskiego**

	(%)					
	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Trudno powiedzieć	Niezna- mość	Liczba osób
Ogółem	22	17	45	10	6	1250
Płeć						
Mężczyźni	23	19	47	7	3	600
Kobiety	21	16	43	13	8	650
Wiek						
18-24 lat	17	22	40	7	13	190
25-34	27	16	45	9	3	222
35-44	18	19	51	11	1	210
45-54	23	19	49	8	0	258
55-64	28	14	46	11	1	142
65 lat i więcej	21	13	37	14	14	228
Miejsce zamieszkania						
Wieś	21	16	40	14	10	478
Miasto do 20 tys.	21	21	49	6	3	122
20-100 tys.	21	23	46	9	2	266
101-500 tys.	27	16	43	9	5	227
501 tys. i więcej mieszk.	22	11	57	7	2	158
Wykształcenie						
Podstawowe	18	14	37	17	14	373
Zasadnicze zawodowe	25	18	47	7	2	349
Średnie	23	20	46	8	3	403
Wyższe	21	16	57	6	0	124
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	20	16	59	4	0	92
Prac. umysł. niż. szczebla	31	18	40	11	0	93
Pracownicy fiz.- umysł.	14	24	43	16	2	90
Robotnicy wykwalifikowani	20	27	48	2	3	106
Robotnicy niewykwalifik.	32	11	54	3	1	55
Rolnicy	18	18	49	15	0	73
Pracujący na własny rach.	21	27	41	10	1	48
Bierni zawodowo						
Renciści	19	15	43	17	7	145
Emeryci	25	13	41	12	10	248
Uczniowie i studenci	10	25	45	6	14	98
Bezrobotni	27	14	44	5	9	141
Gospodynie domowe i inni	30	9	34	20	6	61
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	20	20	51	9	1	169
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	26	21	51	1	1	99
sekt. pryw. poza rolnict.	22	23	45	9	1	222
prywatnym gosp. rolnym	16	15	50	18	0	80
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	25	12	40	19	5	138
300-399	24	24	44	3	5	110
400-599	29	17	44	6	4	193
600-800	22	20	44	11	3	204
Powyżej 800 zł	22	16	52	7	3	187
Ocena własnych war. mater.						
Złe	24	16	40	14	5	414
Średnie	22	18	45	10	5	558
Dobre	20	19	51	4	7	277
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	21	17	42	13	7	77
Raz w tygodniu	19	18	49	9	5	614
1-2 razy w miesiącu	17	19	42	14	7	173
Kilka razy w roku	27	17	40	11	5	239
W ogóle nie uczestniczy	35	12	39	9	5	145
Poglądy polityczne						
Lewica	34	16	45	5	0	236
Centrum	25	22	45	5	3	390
Prawica	17	12	64	3	3	264
Trudno powiedzieć	15	17	31	24	13	358

Tabela 4. Stosunek do Aleksandra Kwaśniewskiego

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	12	10	74	4	1250
Płeć					
Mężczyźni	13	11	73	2	600
Kobiety	10	10	75	5	650
Wiek					
18-24 lat	12	11	76	2	190
25-34	10	12	76	1	222
35-44	13	10	74	3	210
45-54	11	9	77	3	258
55-64	13	8	73	6	142
65 lat i więcej	11	13	68	8	228
Miejsce zamieszkania					
Wieś	12	12	70	5	478
Miasto do 20 tys.	10	8	80	2	122
20-100 tys.	9	10	80	1	266
101-500 tys.	15	8	72	5	227
501 tys. i więcej mieszk.	10	10	77	3	158
Wykształcenie					
Podstawowe	9	11	73	7	373
Zasadnicze zawodowe	17	10	71	3	349
Średnie	9	9	79	2	403
Wyższe	13	14	71	2	124
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	11	12	76	0	92
Prac. umysł. niż. szczebla	5	6	85	4	93
Pracownicy fiz.-umysł.	10	10	80	0	90
Robotnicy wykwalifikowani	13	14	71	2	106
Robotnicy niewykwalifik.	13	10	75	2	55
Rolnicy	20	9	61	10	73
Pracujący na własny rach.	16	6	76	2	48
Bierni zawodowo					
Renciści	14	7	73	6	145
Emeryci	11	13	70	6	248
Uczniowie i studenci	7	11	81	1	98
Bezrobotni	13	12	74	1	141
Gospodynie domowe i inni	10	9	75	7	61
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	8	11	80	1	169
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	11	7	82	0	99
sekt. pryw. poza rolnict.	13	11	74	2	222
prywatnym gosp. rolnym	20	7	61	12	80
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	6	9	82	2	138
300-399	12	16	72	0	110
400-599	10	10	78	2	193
600-800	14	8	75	4	204
Powyżej 800 zł	7	8	82	3	187
Ocena własnych war. mater.					
Źle	11	11	74	4	414
Średnie	13	12	71	4	558
Dobre	9	6	82	3	277
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	23	10	62	4	77
Raz w tygodniu	11	12	74	3	614
1-2 razy w miesiącu	13	8	75	4	173
Kilka razy w roku	9	9	78	4	239
W ogóle nie uczestniczy	11	8	77	4	145
Poglądy polityczne					
Lewica	4	4	91	1	236
Centrum	11	12	75	2	390
Prawica	19	11	68	2	264
Trudno powiedzieć	12	13	67	8	358

Tabela 5. Stosunek do Leszka Millera

(%)

	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Trudno powiedzieć	Nieznajomość	Liczba osób
Ogółem	56	13	26	5	1	1248
Płeć						
Mężczyźni	57	12	28	3	0	598
Kobiety	56	14	23	6	1	650
Wiek						
18-24 lat	53	18	26	3	0	190
25-34	65	11	22	2	0	222
35-44	63	9	24	4	0	210
45-54	57	13	25	6	0	258
55-64	57	9	29	5	1	142
65 lat i więcej	45	15	29	7	4	227
Miejsce zamieszkania						
Wieś	56	13	23	6	2	476
Miasto do 20 tys.	57	6	33	4	0	122
20-100 tys.	58	13	26	2	0	266
101-500 tys.	55	15	25	5	0	227
501 tys. i więcej mieszk.	56	12	29	3	0	158
Wykształcenie						
Podstawowe	45	13	31	7	3	373
Zasadnicze zawodowe	57	15	24	4	0	348
Średnie	63	10	24	3	0	403
Wyższe	66	14	17	2	0	124
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	71	9	20	0	0	92
Prac. umysł. niż. szczebla	62	12	20	6	0	93
Pracownicy fiz.- umysł.	59	9	31	1	0	90
Robotnicy wykwalifikowani	59	14	23	4	0	106
Robotnicy niewykwalifik.	51	15	31	2	0	55
Rolnicy	57	11	21	11	0	73
Pracujący na własny rach.	78	7	12	3	0	48
Bierni zawodowo						
Renciści	48	13	30	5	3	144
Emeryci	51	14	28	6	2	248
Uczniowie i studenci	47	23	28	2	0	98
Bezrobotni	55	11	29	5	0	141
Gospodynie domowe i inni	67	7	17	8	1	61
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	60	15	22	3	0	169
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	62	8	28	2	0	99
sekt. pryw. poza rolnict.	67	10	21	2	0	222
prywatnym gosp. rolnym	58	9	20	14	0	80
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	42	9	46	3	0	138
300-399	65	14	20	0	0	110
400-599	55	17	22	5	1	192
600-800	59	13	24	4	1	204
Powyżej 800 zł	56	12	30	1	1	187
Ocena własnych war. mater.						
Złe	59	12	23	5	0	413
Średnie	55	13	25	5	1	558
Dobre	54	13	29	2	1	277
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	60	13	19	6	3	77
Raz w tygodniu	59	13	24	4	1	614
1-2 razy w miesiącu	55	13	24	6	1	173
Kilka razy w roku	54	12	29	5	1	238
W ogóle nie uczestniczy	53	13	30	3	0	145
Poglądy polityczne						
Lewica	43	11	45	1	0	235
Centrum	58	15	24	3	1	390
Prawica	73	9	15	3	0	264
Trudno powiedzieć	52	14	23	10	2	358

Tabela 6. Stosunek do Marka Pola

	(%)					
	Nieufność	Obojętność	Zaufanie	Trudno powiedzieć	Nieznajomość	Liczba osób
Ogółem	28	16	18	10	28	1250
Płeć						
Mężczyźni	31	17	20	9	23	600
Kobiety	25	15	15	11	34	650
Wiek						
18-24 lat	18	14	14	10	43	190
25-34	28	21	14	11	27	222
35-44	30	19	19	12	20	210
45-54	34	17	20	9	20	258
55-64	32	19	24	7	17	142
65 lat i więcej	22	9	17	10	42	228
Miejsce zamieszkania						
Wieś	22	12	16	12	38	478
Miasto do 20 tys.	25	14	25	14	22	122
20-100 tys.	29	19	18	10	24	266
101-500 tys.	31	17	20	5	27	227
501 tys. i więcej mieszk.	39	25	15	6	15	158
Wykształcenie						
Podstawowe	16	9	16	12	46	373
Zasadnicze zawodowe	28	17	19	8	29	349
Średnie	33	20	18	10	18	403
Wyższe	45	25	17	9	5	124
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	40	25	19	8	8	92
Prac. umysł. niż. szczebla	35	28	21	12	6	93
Pracownicy fiz.- umysł.	27	22	12	11	28	90
Robotnicy wykwalifikowani	23	24	15	8	29	106
Robotnicy niewykwalifik.	32	12	18	7	31	55
Rolnicy	20	13	14	19	34	73
Pracujący na własny rach.	45	11	20	17	7	48
Bierni zawodowo						
Renciści	24	15	18	13	31	145
Emeryci	30	11	19	6	34	248
Uczniowie i studenci	17	8	22	8	46	98
Bezrobotni	25	18	16	7	34	141
Gospodynie domowe i inni	19	13	19	16	33	61
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	30	25	18	10	18	169
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	39	20	16	7	18	99
sekt. pryw. poza rolnict.	34	20	18	11	18	222
prywatnym gosp. rolnym	23	11	13	17	36	80
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	23	9	14	11	44	138
300-399	25	21	22	8	23	110
400-599	34	18	15	7	26	193
600-800	30	22	19	9	19	204
Powyżej 800 zł	35	16	26	5	18	187
Ocena własnych war. mater.						
Złe	27	16	14	11	32	414
Średnie	28	17	17	11	28	558
Dobre	28	16	26	6	25	277
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	35	12	15	12	26	77
Raz w tygodniu	29	15	20	10	26	614
1-2 razy w miesiącu	23	16	16	11	33	173
Kilka razy w roku	26	16	15	8	34	239
W ogóle nie uczestniczy	27	24	17	7	25	145
Poglądy polityczne						
Lewica	23	19	37	6	14	236
Centrum	31	19	18	5	28	390
Prawica	45	18	15	5	18	264
Trudno powiedzieć	14	11	7	21	46	358